

Ár 2012, þriðjudaginn 18. desember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 149/2012:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 10. september 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 10. september 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. september 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 8. október 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 24. október 2012, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 31. október 2012.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 18. desember 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 6. nóvember 2001 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 1.500.000 gefið út af sóknaraðila til FF. A tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð á láninu. Skuldabréfinu hefur verið skilmálabreytt átta sinnum.

Fyrir liggur ódagsett skjal sem ber yfirskriftina „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“. Á skjalinu kemur fram að greiðandi að láni að fjárhæð kr. 1.500.000 sé sóknaraðili og ábyrgðarmaður sé A. Ekki hefur verið fyllt inn í tegund láns eða tegund ábyrgðar. Þá kemur ekki fram hvort meira en helmingi lánsfjár skyldi varið til greiðslu á skuldum greiðanda eða annarra hjá Sparisjóðnum. Staðfesti sjálfskuldarábyrgðarmaður að hafa fengið og kynnt sér bækling sparisjóðanna um sjálfskuldarábyrgðir. Óskaði ábyrgðarmaður eftir greiðslumati, hakaði við og setti upphafsstafi sína við að hafa séð greiðslumat. Ekki var hakað við hvort niðurstaða greiðslumats benti til að greiðandi gæti efnt skuldbindingar sínar eða ekki. Skrifaði sóknaraðili undir skjalið ásamt ábyrgðarmanni.

Fyrir liggur útprentun úr tölvukerfum L, dags. 29. ágúst 2012, vegna láns nr. Y, sem er nýtt númer skuldabréfs nr. X. Í útprentuninni kemur fram að ekki eru fleiri

gjald dagar af umræddu skuldabréfi vegna sóknaraðila og að lánið sé fryst. Þá er tekið fram að eftirstöðvar nafnverðs séu kr. 1.795.005 og uppgreiðsluverðmæti sé kr. 5.290.019.

Fyrir liggur útprentun frá Creditinfo þar sem fram kemur að sóknaraðili sé ekki á vanskilaskrá Creditinfo. Greiðslubyrði sé kr. 0, eftirstöðvar/staða alls með vanskilum sé kr. 5.288.296 og þar af vanskil kr. 5.288.296. Ábyrgðarskuldbindingar alls sé kr. 0, skuldbindingar alls kr. 5.228.296 og skuldbindingar og ónýttar heimildir alls kr. 5.288.297. Samkvæmt sundurliðuðum upplýsingum er um að ræða skuldabréf frá L sem sé í löginnheimtu.

Þann 29. júní 2011 sendi umboðsmaður skuldara varnaraðila tölvupóst og óskaði eftir afstöðu varnaraðila vegna gildis ábyrgðarskuldbindingar A, vegna láns nr. Y. Varnaraðili kvað sjálfskuldarábyrgð A gilda þann 4. júlí 2011. Þann 7. júlí 2011 sendi umboðsmaður skuldara sóknaraðila tölvupóst þar sem bent var á úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 10. september 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Undir liðnum kröfur á kvörtunareyðublaði sóknaraðila kemur eftirfarandi fram: „Ólögleg skráning á niðurfelldri skuld hjá F í gegn um L og ólögleg notkun greiðslumats sem er ódagsett, óútfyllt.“

Sóknaraðili fer fram á að ódagsett eyðublað til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga vegna láns nr. Y sem varnaraðili og slitastjórn FF nota sem löglegt verði úrskurðað ólöglegt. Ekki komi fram kennitala lántaka né ábyrgðarmanns, heldur ekki númer láns eða aðrar upplýsingar um skuldbindingar, tegund láns, tegund ábyrgðar, niðurstaða greiðslumats eða nafn sparisjóðsins.

Sóknaraðili kveður greiðslumat aldrei hafa verið gert að fullu, eins og lög geri ráð fyrir. Matið hafi verið sent til Skagastrandar í pósti og þá hafi verið búið að krossa við þar sem hafi átt að skrifa undir af A og sóknaraðila en FF hafi svo átt að fullvinna matið og láta þá fá afrit. FF hafi hætt við þetta og hafi ekki gert meira við matið og beri því fulla ábyrgð á því að fara ekki að lögum.

Sóknaraðili vísar til þess að eftir samþykktan samning um greiðsluaðlögun sbr. 17. gr. laga nr. 101/2010 um greiðsluaðlögun sé varnaraðili og slitastjórn FF einu aðilarnir sem ekki hafi farið að lögum og afskrifað. Varnaraðili og slitastjórn FF neiti að fara að lögum og skrái skuldina enn að fullu á sóknaraðila. Sé það gert ólöglega með aðstoð L. Samkvæmt yfirliti frá L, dags. 29. ágúst 2012, komi fram að umrætt lán sé enn þá í innheimtu og þar komi bara fram að það sé hjá FFF en það komi ekki fram hjá Creditinfo, heldur sem falið lán hjá L.

Sóknaraðili segir sér hafa verið hótad að ef hann færi fram á að lán þetta, sem þegar sé búið að fella niður af umboðsmanni skuldara, F og slitastjórn FF, samkvæmt samþykktum samningi um greiðsluaðlögun, verði tekið af skrá þá verði lánið fært á A, mág sóknaraðila, og gengið á hans eign á Skagaströnd. Þrátt fyrir ólöglegt, ódagsett og óútfyllt greiðslumat. Sóknaraðili telur sig aldrei hafa skuldað L og að halda því fram í Creditinfo sé gróf lygi og ólögleg leið til að komast fram hjá lögum.

Sóknaraðili telur tómlæti fáránleg rök í málinu, því hann hafi ekki vitað að þetta ólöglega greiðslumat væri til fyrr en hann hafi fengið afrit af því hjá varnaraðila, þegar hann hafi sagt varnaraðila að ekkert greiðslumat hefði verið gert og sóknaraðili

eða A ættu ekkert þess háttar gagn í fórum sínum. Kveður sóknaraðili það hafa verið eftir dóm Hæstaréttar um ólögleg greiðslumót. Sóknaraðili telur það tómlæti hjá FF og þá varnaraðila að draga fram ólöglegt greiðslumat, sem á engan hátt sé rétt eða löglegt útfyllt.

Sóknaraðili bendir á að L hafi borið fyrir sig tölvuvandræði og því væri ekki hægt að fella niður skuldina. Kveður sóknaraðili L hafa haft það eftir varnaraðila. Hafi varnaraðili og L sagt það við umboðsmann skuldara. Því sé ekki hægt að trúá því að búið sé að fella skuldina niður. Það verði hlutlaus aðili að staðfesta, til dæmis Fjármálaeftirlitið.

Sóknaraðili vísar til þess að umboðsmaður skuldara hafi felld niður skuldir hans eftir löglega meðferð fyrir embættinu og fyrir dómstólum og því séu sýndartölvuvandræði varnaraðila og L fyrirsláttur einn og beri að taka á öllu málinu samkvæmt lögum, eins og þeim hafi borið að gera.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til þess að krafa sóknaraðila verði í fyrsta lagi ekki metin til fjár, auk þess sem krafan sé svo óskýr að hún sé ekki tæk til úrskurðar. Byggir varnaraðili framangreint á því að krafa um að eyðublað til ábyrgðarmanna verði úrskurðað ólöglegt feli í sér lögspurningu en ekki kröfu um að úrskurðað verði um rétt eða skyldu aðila. Aðrar kröfur sé ekki að finna í málalíbúnaði sóknaraðila. Með vísan til 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki beri að vísa málinu frá.

Til stuðnings varakröfu sinni vísar varnaraðili til aðildarskorts. Bendir varnaraðili á að af málalíbúnaði sóknaraðila megi ráða að hann leitist eftir því að ábyrgðarskuldbinding A verði úrskurðuð ógild. Sóknaraðili sem sé aðalskuldari þeirrar skuldbindingar sem málið varði, en ekki ábyrgðarmaður eða veðsali, hafi enga lögvarða hagsmuni að gæta af úrlausn þeirrar kröfu og beri af þeim sökum að hafna kröfu sóknaraðila. Vísar varnaraðili máli sínu til stuðnings til úrskurðar úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 1/2010.

Þá vísar varnaraðili til þess að kröfur sem lúta að gildi ábyrgðarinnar séu niðurfalnar fyrir tómlæti. Til ábyrgðarskuldbindingarinnar hafi stofnast fyrir tæpum 11 árum. Engin mótmæli hafi verið gerð við gildi skuldbindingarinnar fyrr en í lok júní 2011. Hafi ábyrgðarmanni verið í lófa lagið að gera athugasemdir við gildi ábyrgðarinnar á þeim tíma sem til hennar hafi verið stofnað enda hafi honum verið fullkunnugt um að greiðslumat skyldi fara fram og hann gæti kynnt sér niðurstöðu þess. Byggir varnaraðili á því að í skjalinu „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“ komi fram að greiðslumat fari ávallt fram ef lánsfjárhæð sé hærri en kr. 1.000.000. Jafnframt komi þar fram að ábyrgðarmenn geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats og gögn sem greiðslumatið byggi á með samþykki greiðanda. Þá hafi ábyrgðarmaður staðfest að hann hafi kynnt sér bækling sparisjóðanna um sjálfskuldarábyrgðir en í honum séu ábyrgðarmenn hvattir sérstaklega til þess að kynna sér fjárhagsstöðu skuldara. Með hliðsjón af því að ábyrgðarmaður hafi ekki haft uppi mótmæli um gildi ábyrgðarinnar fyrr en tæpum 10 árum eftir stofnun hennar verði ekki annað tækt en að hafna kröfu sóknaraðila.

Verði ekki fallist á framangreint byggir varnaraðili að lokum á því að samkvæmt samkomulaginu beri að meta greiðslugetu skuldara og tryggja að ábyrgðarmaður geti kynnt sér matið. Til þess að tryggja sönnun um að ákvæðum samkomulagsins hafi verið fullnægt gagnvart ábyrgðarmönnum hafi verið útbúið skjalið „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“. Með skjalinu lýsi ábyrgðarmenn því yfir að hafa kynnt sér bækling sparisjóðanna um sjálfskuldarábyrgðir auk þess sem þeim gefst kostur á að óska eftir því að greiðslumat fari fram eða ekki svo og hvort þeir hafi séð greiðslumatið.

Bendir varnaraðili á að A hafi lýst því yfir að hafa séð mat á greiðslugetu sóknaraðila með undirritun upphafsstafa sinna á skjalið „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga“. Séu engin efni til þess að leggja annað til grundvallar en að svo hafi verið í umræddu tilviki. Skilyrðum samkomulagsins hafi með þeim hætti verið fullnægt og sé með engum hætti ósanngjarnt eða andstætt góðri viðskiptavenju af hálfu varnaraðila að bera ábyrgðina fyrir sig.

Varnaraðili bendir sérstaklega á að staðhæfing sóknaraðila um að það hafi verið „búið að krossa við þar sem átti að skrifa undir“ sé röng auk þess sem hún hafi enga þýðingu fyrir málið enda beri einstaklingar fulla ábyrgð á eigin undirskriftum og yfirlýsingum. Þá hafi sóknaraðili og ábyrgðarmaður sjálfir kosið að dagsetja ekki eigin undirritun á skjalið. Með hliðsjón af úrskurði nefndarinnar í máli nr. 112/2011 leiði ódagsett skjal ekki til þess að ákvæði samkomulagsins teljist ekki hafa verið virt.

Hvað varðar athugasemdir sóknaraðila um ólögmeta skráningu á niðurfelldri skuld þá bendir varnaraðili á að vegna vankvæða í kerfum félagsins hafi ekki verið hægt að fella niður kröfu í þeim tilvikum sem hún sé enn virk gagnvart ábyrgðarmanni. Varnaraðili hafi þó farið fram á það að krafan yrði felld niður í tölvukerfum hjá L. Fari nefndin fram á frekari staðfestingu um að krafan hafi verið felld niður gagnvart sóknaraðila óskar varnaraðili eftir því að nefndin beini erindi þess efnis til varnaraðila áður en málið verði tekið til úrskurðar.

V.

Niðurstaða.

Í 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er fjallað um þau mál sem nefndin fjallar ekki um. Í e-lið 6. gr. samþykktanna kemur fram að nefndin fjalli ekki um þau mál, sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau séu ekki tæk til úrskurðar.

Undir liðnum kröfur á kvörtunareyðublaði sóknaraðila kemur eftirfarandi fram: „Ólögleg skráning á niðurfelldri skuld hjá F í gegn um L og ólögleg notkun greiðslumats sem er ódagsett, óútfyllt.“ Þá kemur fram í greinargerð sóknaraðila sem fylgir með kvörtun hans til nefndarinnar að sóknaraðili fari fram á að ódagsett eyðublað til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga vegna láns nr. Y sem varnaraðili og slitastjórn FF noti sem löglegt verði úrskurðað ólöglegt. Þá virðast röksemdir sóknaraðila fyrir kvörtuninni helst vísa til þess að ábyrgð A á skuldabréfi nr. Y sé ekki gild eða að skráning umrædds skuldabréfs í kerfum L standist ekki. Þó er ljóst að ef gera ætti kröfu um að ábyrgð A væri ógilt, yrði sú krafa að stafa frá A sjálfum, enda um að ræða hans hagsmuni.

Í ljósi alls framangreinds verður að telja kröfur aðila svo óskýrar að málið sé ekki tækt til úrskurðar. Verður því ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila frá nefndinni með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 18. desember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir